



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Antiquitas doctrinæ Catholicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

Classēs variæ Errorum.

PRIMA CLASSIS eorum est. Qui admiffa consubstantialitate, duas vel tres personas in unam confuderunt: Tales fuerunt quos Cyprian. Epist. 73. Patropassianos appellat, quorum intentum fuit dicere, Patrem esse passum pro nobis. Hanc hæresin novo conatu Anno 245. propugnabit Noëtus Ephesinus. Sed Theodoretus L. 3. de Hæreticis, Smyrnensem vocat. Eandem hæresin docuit Epigonas quidam, habuit discipulum Cleomenem, qui Magister fuit Noëti. Successit Noëto Sabellius eundem errorem docens, ut sentit August. L. de hæresib. Ad quod vult Deum, hæresi 47. vide Euseb. Histor. Ecclesiasticæ l. 7. c. 4. Sabellianorum errorem sic describit Epiph. Hæres. 62. *Horum hæc opinio est, eundem esse Patrem, & Filium, & Spiritum S. ut ad eandem hypostasim tres appellationes conveniant.* Error illius auditi cœpit 257. Posterior Sabellio fuit Paulus Samosatenus in hoc differens, quod Divinitatem Christi specialius impugnandam acceperit. Contra quem Anno 265. Synodus Antiochiæ celebrata, sed ab eodem elusa: Damnatus in altera Synodo Anno 270. Confule Euseb. lib. 9. cap. 22.

SECUNDA CLASSIS est, quam ducit Arius, qui prædicanti Alexandro Episcopo Alexandria, Petri qui illum excommunicarat successor, restitit, dum subtilius aliquid de Trinitate differeret, ut testatur Socrates l. 1. c. 5. Immo Sozomenus l. 1. c. 25. censet, quod Alexander vehementer instanti Ario cesserit, sed postea resipuerit. Errorem cœpit disseminare teste Orosio l. 7. c. 28. subinaugurationem Crispi & Constantini Junioris, qui facti sunt Cæsares, ut in festis Idacii habetur Anno 317. Constantinus Magnus, postquam jam damnatus fuisset Arius, misit ad eum Hosium Cordubæ Episcopum, scripsitque illi epistolam, ut habetur apud Euseb. l. 2. de vita Constantini, tandem Nicææ in Bythinia damnatus. An etiam persona illius damnata? An poenæ corporales sint inflictæ? Variant Auctores.

Propositiones ejus hæ fuerunt.

DŌcuit, solum Patrem esse bonum, immortalem, immutabilem, æternum, ita Epiph. Hæresi 69. n. 17. Unde etiam dicebat, Deum non ab æterno fuisse Patrem, sed cum Filium produxit, qui è nihilo, & non exstantibus creatus est, ut esset instrumentum creandi cætera, ut refert Athan. Oratione I. esseque Deum, sed per participationem, licet præstantiori modo; potuisseque malum fieri, sed per Deiscientiam, & prædestinationem exemptum, quod cum in bono constantem fore præviderit Deus, ut meminit Athan. Orat. 2. Docuit etiam quod Trinitas sit substantiis distincta, ut habetur apud Athan. Orat. 2. Hanc hæresin iussit appellari

Constantinus apud Socratem L. 1. c. 9. Porphyrianorum. Athanasius appellat Judaicam Hæresin. De diversitate autem aliorum sequentium Arium vide Petavium de hoc errore c. 9.

Inter hos Arianos triplex fuit Secta. Quidam aperrè Christum creaturam esse dicebant, appellabanturque Anomæi. Alii erant Semi-Ariani, qui consubstantialitatem negabant, si militudinem tamen etiam in substantia concedebant. Tertia media inter utramque, quæ nec consubstantialem, neque substantiâ similem, similem tamen dicebat Filium Patri, quæ omnia colliguntur ex Athan. & Epiphano.

Inter ipsos semi-Arianos duplex adhuc erat Secta. Alii dicebant ante tempora omnia genitum Filium, non tamen ex æterno: Alii autem dicebant ab æterno quidem productum, sed non consubstantialem. Hæc semi-Arianorum Hæresis multos decepit, & Athan. in lib. de Synod. fratres illos appellat.

TERTIA CLASSIS est Hæreticorum nostri temporis, quos primus excitavit Michael Servetus Hispanus: Illius dogma vergit potius ad Sabellianismum, ut habet Calvinus lib. 1. instit. c. 13. n. 22. & idem apud eundem lib. 2. instit. c. 14. n. 5. non alia ratione Christum Dei Filium esse dicit, nisi quatenus ex utero Virginis genitus est ex Spiritu S. Idem Anabaptistarum Hæresin complexus baptisari parvulos vetuit. Genævæ comprehensus & auctore Calvino combustus est.

Succesit post aliquot annos Valentinus Gentilis, natione Italus, patriâ Consentinus, qui ad Arium declinavit, prothesi 9. ait; Qui unum Deum in tres proprietates, sive personas distinguit, vel sibi præstigijs facit, vel necessariò unius Dei substantiam dividit, atque discerpit. Captus Genævæ in carcere Hæresin abjuravit, manumissus plures Regiones pervagatus, tandem Bremæ captus capite luit.

Antiquitas Catholica Doctrina.

ANTIQUITATEM Doctrinæ Catholicæ declarat illud, quia quando damnabatur ante Synodum Nicænam ab Alexandrinis Patribus Paul. Samosatenus, ut habetur Tom. 1. Concil. p. 192. Decrevimus dicunt PP. fidem scripto edere & exponere, quæ à principio accepimus, & habemus tradita & servata in Catholica & sancta Ecclesia, subditurque esse unum Deum ingentum, & Filium unigenitum, Sapientiam, Verbum ac virtutem Dei ante secula, &c. substantiam & hypostasim, Deum Dei Filium.

PRIMO SEculo præter Evangelistas & Apostolos, docet idem liber Pastoris, qui attribuitur Hermæ, quem Clemens Alexand. & Hieron. proximum fuisse Apostolis dicunt, quem hæc scripsisse Iren. lib. 4. c. 37. apud Euseb. l. 5. c. 8. refert; Bene ergo pronuntia vit Scriptura, quæ dicit, primò omnium crede, quoniam unus

Deus, qui omnia constituit, & consummavit, & fovit eo quod non erat, & tamen hæc omnia, ut scitur ex Evangelio Joannis, Verbo incarnato tribuuntur, idem Hermas lib. 3. similitudine 5. sic habet. Filius quidem Dei omni creatura antiquior est, ita ut in Consilio Patri suo adfuerit, ad cōsidendam creaturam. Appellat etiam lib. 3. c. 3. apud Iren. Christum sceptrum Majestatis Dei, majorem Angelis, & Dominum cum articulo.

Ignatius Martyr Epist. ad Polycarpum, teste Hier. lib. de Scriptoris c. 26. dicit, se vidisse Christum: Hic Epist. ad Ephes. cujus meminit Athan. lib. de Syn. appellat Christum creatum, & increatum, factum propter carnem, increatum verò, quoniam non est ex operum, & creaturarum numero, sed Filius ex Patre. Simile habet Epist. ad Magnesium.

Antistes Atheniensis sub Adriano passus, docuit eisdem librum, quod Christus Jesus, solus esset Deus.

Polycarpus Oratione prope mortem, appellat Christum Filium Dei, subditque per quem cum ipso in Spiritu Sancto, gloria, nunc & in futura secula seculorum. En æqualitatem gloriæ omnium.

Secundo Sæculo Justinus Philos. Apol. 1. Christum Filium Dei Patris confitetur, qui solus propriè Filius dicitur, esseque verbum, quod simul cum illo ante creaturas, & exstitit, & gignitur, quando primitus per ipsum omnia creata, & Dial. cum Triphone demonstrat ea quæ de summo Deo in Psalmis dicuntur summo Deo Christo convenire. Ibidem pag. 281. sic ait: *Virtutem illum esse Dei, ac Deum à Propheta nunciatum, non ita ut solis lux, solo vocabulo numeratur, sed cum eo alterum quiddam esse, non tamen recisionem, tanquam Patris substantia scetur, idque declarat exemplo ignis, qui sine immutatione alios accendit.*

Irenæus lib. 4. c. 8. appellat, *Christum mensuram Patris, quoniam & capit eum.* C. 14. dicit, *Christum ab initio adfuisse suo plasmati.* Similia habet lib. 3. c. 19. & ibidem c. 6. ait, *Patrem esse verum Dominum, & Filium verum Dominum, de quo illis interpretatur locum Gen. 19. v. 24.*

Athenagoras in Legatione pro Christianis pag. 10. ait, *Est Filius Dei Verbum Patris in idea & operatione: ab ipso enim & per ipsum, omnia facta sunt, cum sit unus Pater & Filius.*

Theophilus Antiochenus lib. 2. ad Autolycum dicit, *Deum suum æternum, dicit per ipsum, Deum, omniamoluitum esse, &c. similia.*

Tertio Sæculo Hyppolitus Portuensis Episcopus, cujus verba sunt apud Theodor. lib. 1. *Verbum etiam Dei nulla re mutatum esse, (supple per incarnationem) nec in ullo prorsus, in quo, idem est, cum Patre.* Eundem, ibidem, esse Deum infinitum, simul & circumscriptum hominem, ait.

Clemens Alexand. in Protreptico appellat, *Christum revera Deum & æqualem, universorum Dominum, similia habet pædag. l. 1. c. 8.*

Tertullianus contra Praxeam c. 2. Dicit, *tres personas esse unius substantia & c. 4. appellat, Filium de substantia Patris.*

Simile habet Cyprianus lib. 2. adversus Judæos c. 6. 7. 8. & de Christo accipit illud Isaïæ c. 45. v. 14.

Idem asserit Lactant. L. 4. c. 12. ubi Filium Dei ita describit, *In prima nativitate spirituali æquans fuit ergo sine officio matris, à solo Deo Patre generatus est, in secunda verò carnali à matre fuit, interrim & Deum & hominem fuisse.*

Sed quid ad testimonia in oppositum respondendum: Afferimus locum S. Hieronymi Apolog. 2. contra Rufinum. Fieri potest, ut vel simpliciter errarint, vel alio sensu scripserint, vel à librariis imperitis, eorum paulatim scripta corrupta sint, vel certe antequam in Alexandria, quasi dæmonium meridianum Arius nasceretur, innocenter quædam & minus cautè locuti sunt.

QUÆSTIO I.

De ipsomet mysterio SS. Trinitatis.

Immutabimus hic aliquantùm methodum Scholasticam: Nam nonnisi sola thesi positâ, accedemus ad solutiones objectionum, postea indicabimus breviter fundamenta aliqua ex sacra Scriptura. Cujus methodi hæc ratio est, quia Oppositi Affirmantium partes tenent, aguntque contra possessionem nostræ doctrinæ, tot sæculis roboratam, hinc eis onus probandi incumbit, illudque sibi ordinariè offerri cupiunt: hinc ut eorum desiderio satisfiat, ostendaturque quo robore id agant, à solvendis semper incipimus difficultatibus.

Dicendum est, *Credere nos secundum doctrinam Ecclesiæ, quod Deus sit unus in essentia, cui identificata sunt tres persone, nimirum Patris, Filii, & Spiritus Sancti distinctæ inter se realiter.* Quid contra objiciant Adversarii, videamus.

DIFFICULTAS I.

Solvuntur Objectiones à ratione petite.

Non tam rationes, quàm sophismata sunt, quæ ut discutiantur.

Punctum Difficul-

tatis 1.

Objectiones Crellii.

OBJICIT I. Crellius aliquos expositivos, urgendo Argumentum ex 1. ad Corinth. 8. de quo infra.

Primus expositivus est, *Deus ille unus est tota Trinitas, seu Pater, Filius, & Spiritus S.*

Z 3

simul